

Araştırma/Research

DOI: 10.7822/omuefd.865395

OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi

OMU Journal of Education Faculty

2021, 40(1), 107-121

Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan Çalgı Eğitimi Kanun ve Çalgı Toplulukları Ders Kitapları Arasındaki Hedef Davranış İlişkisinin İncelenmesi

Metin DURSUN¹, Yavuz Selim KALELİ²

Makalenin Geliş Tarihi: 20.01.2021

Yayına Kabul Tarihi: 23.06.2021

Online Yayınlanma Tarihi: 30.06.2021

Bu araştırmada 2019 yılında yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi kanun kitapları 9, 10, 11, 12 ve çalgı toplulukları 10, 11, 12 ders kitapları makam, usul, artikülasyon/süslemeler konuları bakımından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi modeli kullanılmıştır. Kitaplarda yer alan usul, makam ve artikülasyon, süslemeler tespit edilmiş hedef-davranış-içerik olarak taranmıştır. Bu araştırmada iki ayrı dersin içeriklerindeki sorunlar ve nedenler belirlenmiş alana uygulanabilir çözümler önerilmiştir. Araştırma verilerinin analiziyle aşağıdaki bulgu ve sonuçlara ulaşılmıştır. Güzel Sanatlar Liseleri 9.10.11 ve 12.sınıf çalgı eğitimi kanun ders kitaplarında Sofyan usulünde alıştırmalara büyük ölçüde yer verilmiş, bu alıştırmaların niceliğine bağlı olarak kanun ders kitapları ve çalgı toplulukları kitaplarında da Sofyan usulünde eserlerin yer aldığı görülmüştür. Araştırmada kullanılan tüm kitaplarda toplam 30 farklı usule yer verilmiş, bu usullerden 6'sı alıştırmaya ve eserlerde, 24'ünün sadece eserlerde kullanıldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Çalgı eğitimi Kanun ders kitaplarında her sınıfta farklı makamlar tespit edilmiş ve farklı sayılarda kullanıldığı görülmüş, sadece Buselik makamı iki sınıfta da yer almıştır. Aynı tespitlerin çalgı toplulukları ders kitapları için de geçerli olduğu saptanmıştır. Araştırmada incelenen tüm kitaplarda tespit edilen artikülasyon ve süslemelerin eserlerde az oranda kullanıldığı, bazı kitaplarda ise hiç kullanılmadığı saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Güzel Sanatlar Liseleri, Kanun Eğitimi, Çalgı Toplulukları

GİRİŞ

Türk Müziği, Türk Kültürünün ve mirasının en önemli parçasıdır. Türk Müzik Kültürünün kökeni tarih boyunca ve tarih öncesi dönemlerde süre gelmiş ve şekillenmiş bir olgudur (Savaş, 2016: 20). Bir müzik türünü şekillendiren en önemli unsurlardan biri de o müzik türü içinde sınıflandırılan çalgılar. Türk kültürünü ve Türk müziğini tanıtmada önemli yeri olan müstesna sazlarımızdan kanun, yapısı gereği

¹ Yüksek lisans öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, kanuni14@gmail.com, 0000-0001-7211-8989

² Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, yavuzselimkaleli@gmail.com, 0000-0001-5713-7399

Dursun M., Kaleli Y.S. (2021). Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan Çalgı Eğitimi Kanun ve Çalgı Toplulukları Ders Kitapları Arasındaki Hedef Davranış İlişkisinin İncelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 107-121. DOI: 10.7822/omuefd.865395

her türlü teknik imkânlarla sahip batı müziği karakterini de yansıtabilen bir çalgıdır (Kahyaoğlu, 2011:14).

Türk gençliği, Türk kültürünün önemli bir dinamiği ve onun ayrılmaz bir parçası olan Türk Müziğini yakından tanıdıca hayâta ve geleceğe dair düşünceleri yeni boyutlar kazanacak, şanlı ecdâdını daha da çok sevecek, millî ve manevî değerlerine olan bağlılığı daha da çok artacaktır. Çünkü, Türk Müziğini, Türk kültür süzgecinden geçmiş, Türk insanının asâletini temsil eden, onun şahsiyetini ve kimliğini ortaya koyan bir san'at dalıdır (Kaçar, 2017).

Kanun eğitimi, mesleki müzik eğitimi veren Türk müziği devlet konservatuvarları, güzel sanatlar fakülteleri, belediye konservatuvarları, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dalları ve Güzel Sanatlar Liselerinde ders kapsamında yürütülmektedir. Geleneksel Türk müziğinin önemli çalgılarından olan kanun; sadece Türk sanat müziği eserlerinin icrasında değil, aynı zamanda Türk halk müziği, popüler müzikler ve dünyadaki diğer müzik türlerinin icrasında da kullanılmaktadır.

Kanunun geleneksel bir çalgı olmasının yanında dünya müziklerinin de icrasına uygunluğu, kapsadığı geniş ses alanının ifade çeşitliliğine katkı sağlaması, solo ve eşlik çalgı olarak kullanım yeterliliği, çift el çalış tekniği ile çok sesli icraya elverişli olması, icra süslemesi teknik imkânlarının zenginliği, ses gürlüğü açısından güçlü çalgılardan biri olması ve taşınabilir olması gibi hususlardan dolayı eğitime elverişli bir çalgı olduğu söylenebilir (Doğruöz, 2017).

Bu kadar yaygın türlerde kullanılabilen bu çalgının ülkemizin gençliğine öğretilmesi, gerek geçmişte üretilen eserlerin yaşatılması gerekse kanun için yeni eserlerin bestelenmesine imkân sağlaması açısından önemlidir. Öte yandan bir çalgıya bireysel hâkimiyet her ne kadar öğrenci adına önemli bir kazanım olsa da Türk müziğinin temelinde toplu icra yatmaktadır. Toplu icralarda uyum içerisinde çalışma, akortlardaki eşitlik, ritim senkronizasyonu ve aynı perdelere basma bilincinin öğrencilere aşılması, ülkemizde daha kaliteli müzik topluluklarının oluşmasına zemin hazırlanması açısından önemlidir. 9 ve 10'uncu sınıf kanun dersi programında yer verilen makamların, eserlerin, uygulanan tekniklerin 11'inci sınıf çalgı toplulukları dersi ders kitabında devamlılığı beklenmektedir. Bu nedenle kanun çalgısı ders hedefleri ile çalgı toplulukları ders hedefleri arasında tutarlılık olup olmadığı problem durumunu oluşturmaktadır.

Problem Cümlesi

Çalgı eğitimi kanun ders kitapları ile çalgı toplulukları ders kitapları arasında hedef davranış ilişkisi nasıldır?

Alt Problemler

1. Çalgı eğitimi kanun ders kitapları ve çalgı toplulukları ders kitapları arasındaki, makam öğretimine yönelik hedef davranış ilişkisi nasıldır?
2. Çalgı eğitimi kanun ders kitapları ve çalgı toplulukları ders kitapları usul öğretimine yönelik hedef davranış ilişkisi nasıldır?
3. Çalgı eğitimi kanun ders kitapları ve çalgı toplulukları ders kitapları arasındaki artikülasyon/süsleme öğretimine yönelik hedef davranış ilişkisi nasıldır?

Amaç

Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan çalgı eğitimi kanun ders kitapları hedef-davranış-içerikleri ile çalgı toplulukları ders kitapları hedef-davranış-içerikleri arasında farklılıklar görülmektedir. Bu durumun, öğrencilerin çalgı eğitimi gelişimi açısından bir problem olabileceği düşünülmektedir. Böyle bir durumda öğrenci makam, usul, artikülasyon ve süsleme öğretilerini yeterince öğrenemeyebilir. Bu çalışmada amaç, Çalgı toplulukları ve Çalgı eğitimi kanun ders kitaplarının

içeriklerindeki hedef davranış ilişkisini belirleyip, olası farklılıkların tespiti halinde alana katkı sağlayacak öneriler sunmaktır. Böylelikle kanun çalgı eğitiminin daha nitelikli ve verimli olması sağlanabilir. Öğrenciler bu sayede makamsal, teknik ve yeterlilik anlamında istenilen seviyeye ulaştırılabilir.

Önem

Bu araştırma; Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan çalgı eğitimi kanun ders kitapları hedef-davranış-içerikleri ile çalgı toplulukları ders kitapları hedef-davranış-içerikleri arasındaki farklılıkların tespit edilmesi, sorunların giderilmesi ve geliştirilen çözüm önerileri ile öğretim programına ışık tutması açısından önemlidir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, Güzel Sanatlar Liseleri çalgı eğitimi 9, 10, 11,12 kanun ders kitapları ve 10, 11, 12 çalgı toplulukları ders kitapları ile sınırlıdır.

Tanımlar

Makam: Kendine has perde ve aralıklardan meydana gelen müzik dizilerinin özel bir ezgi dolaşımı (seyir) içinde meydana getirdiği yapıdır (Kaçar, 2008).

Usûl: Bir eserde baştan sona dek aynen tekrarlanan kuvvetli ve zayıf vuruşlar kalıbıdır ve eserin ritmik alt yapısını teşkil etmektedir (İnce, 2019).

Artikülasyon: Bir sesin çalınış biçimini ifade eden müzik terimi. (Çöloğlu & Arat, 2015)

Süsleme: Eserin usulünü bozmaksızın yapılan, küçük nota yazımları ile gösterilen ve değerini kendinden önceki ya da sonraki notadan alan çok kısa değerlikli olup, çarpma, mordan, tril, grupetto, tremolo adı verilen notalardır (Kaçar, 2005).

YÖNTEM

Bu bölümde çalışmada belirlenen farklılıkların çözümlenmesinde kullanılacak araştırma modeli, doküman analizi yöntemi ve içerik analizi yöntemleri anlatılacaktır.

2.1 Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi modeli kullanılmıştır. Analize konu olan verilerden örneklem seçme: Doküman incelemesine dayalı araştırmalarda, tüm doküman verisinin bir bütün olarak analize konu olması mümkün olmayabilir. Bu nedenle, çoğu zaman araştırmacılar, eldeki veri setinin içinden bir örneklem oluşturmaya çalışır (Yıldırım ve Şimşek, 2011:197). Güzel sanatlar lisesi 9. 10. 11. ve 12'nci sınıf kanun ders kitapları ile 10. 11. ve 12'inci sınıf çalgı toplulukları dersinde yer alan usûl-makam ve artikülasyon, süslemeler tespit edilip hedef-davranış-içerik olarak taranacaktır. Bu sayede Güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören 9. 10. 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin kanun çalma teknik davranışlarının kazandırılması konusunda detaylı bir şekilde var olan ilişkilerini belirleyerek bir yargıya varmayı ve durum tespiti yapma amaçlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Veriler, Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi kanun ve çalgı toplulukları kitaplarından 2019 yılında basılan ve hala kullanılmakta olan kitapları EBA sistemi üzerinden dijital ortamdan elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi kısmında ise doküman analiz aşamalarından analize konu olan verilerden örneklem seçme ve sayısallaştırma aşamasından yüzde dağılım yoluyla analiz edilmiştir. Sayısallaştırma:

Dokümanlardan elde edilen verinin mutlaka sayısallaştırılması veya nicelleştirmesi gerekemeyebilir. Araştırmacı, saptadığı kategoriler ve analiz birimi doğrultusunda yaptığı analizlerden sonra bulduğu sonuçları, rahatlıkla düz yazı şeklinde de rapor edebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011:200).

BULGULAR VE YORUM

- 1- Çalgı eğitimi kanun ders kitapları ve çalgı toplulukları kitapları arasında usul konu ilişkisi nasıldır?

Tablo 1.

9. ve 10. sınıf çalgı eğitimi kanun kitabı ile 10. sınıf çalgı toplulukları kitabının usul içerikleri

Usuller	Alıştırmalar 9. Sınıf		Eserler 9. Sınıf		Alıştırmalar 10. Sınıf		Eserler 10. Sınıf		Çalgı Toplulukları 10. Sınıf	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sofyan	29	53,7	7	21,8	9	100	12	22,2	7	16,2
Nim Sofyan	16	29,6	3	9,3	-	-	5	9,2	1	2,3
Semai	4	7,4	2	6,2	-	-	6	11,1	6	13,9
Yürük Semai	2	3,7	1	3,1	-	-	5	9,2	4	9,3
Türk Aksağı	2	3,7	2	6,2	-	-	1	1,8	1	2,3
Oynak	1	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Aksak Semai	-	-	4	12,5	-	-	6	11,1	5	11,6
Düyek	-	-	2	6,2	-	-	4	7,4	6	13,9
Müsemmen	-	-	2	6,2	-	-	-	-	1	2,3
Hafif	-	-	1	3,1	-	-	1	1,8	-	-
Devri Revan	-	-	1	3,1	-	-	-	-	-	-
Muhammes(32/4)	-	-	1	3,1	-	-	1	1,8	-	-
Devri Hindi	-	-	1	3,1	-	-	2	3,7	1	2,3
Raks Aksağı	-	-	1	3,1	-	-	-	-	-	-
Devr-i Kebir	-	-	1	3,1	-	-	2	3,7	-	-
Devri Turan	-	-	1	3,1	-	-	1	1,8	1	2,3
Evfer	-	-	1	3,1	-	-	-	-	-	-
Aksak	-	-	1	3,1	-	-	3	5,5	3	6,9
İkiz Aksak	-	-	-	-	-	-	1	1,8	-	-
Curcuna	-	-	-	-	-	-	2	3,7	4	9,3
Ağır Evfer	-	-	-	-	-	-	1	1,8	-	-
Serbest(Ölçüsüz)	-	-	-	-	-	-	1	1,8	-	-
Ağır Aksak	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6,9

Elde edilen verilere göre 9. ve 10. Sınıf Çalgı eğitimi kanun kitabında, hem alıştırmalarda hem de eserlerde en çok yer alan usul *Sofyan*'dir. *Sofyan* usulü bu duruma paralel bir şekilde Çalgı toplulukları kitabında %16,2 oranla tercih edilmiştir. İki sınıf kanun kitabında ve Çalgı toplulukları kitabında öğretilme durumları oransal anlamda tutarlılık göstermektedir. Böylece kanun öğrencilerinin çalgı toplulukları dersinde *Sofyan* usulüne yönelik hazır bulunuşluk düzeyine sahip olduğu düşünülebilir. *Nim Sofyan*, *Semai*, *Yürük Semai*, *Türk Aksağı* usullerine alıştırmalar ve eserlerde benzer oranlarda yer verilirken, *Aksak Semai*, *Düyek*, *Müsemmen*, *Devri Hindi*, *Devri Turan*, *Aksak* gibi usullerde bu durum görülememektedir. *Aksak Semai* ve *Düyek* usullerine alıştırmalar kısmında yer verilmese de, çalgı toplulukları kitabında yüksek oranlarda yer almaktadır. Özellikle *Ağır Aksak* usulü 9. ve 10. Kanun kitaplarında yer almasa da, çalgı toplulukları kitabında nispeten fazlaca yer aldığı görülmektedir.

Öğrencilerin usule yönelik teorik bilgisi yeterince davranışa dönüştürülmeden toplu icra dersinde yer alması, kanun çalan öğrencileri muhtemel farklı çalgı çalan öğrencilere göre olumsuz etkileyebilir.

Tablo 2.

11. Sınıf Çalgı eğitimi kanun ders kitabı ile 11.Sınıf Çalgı toplulukları dersi usul içerikleri

Usuller	Alistirmalar 11. sınıf		Eserler 11. sınıf		Çalgı Toplulukları 11. Sınıf	
	f	%	f	%	f	%
Sofyan	29	74,3	4	6,1	8	15
Nim sofyan	9	23	2	3	7	13,2
Semai	-	-	4	6,1	7	13,2
Yürük Semai	-	-	2	3	2	3,7
Türk Aksağı	-	-	1	1,5	1	1,8
Oynak	-	-	-	-	-	-
Aksak Semai	-	-	14	21,5	8	15
Düyek	-	-	7	10,7	7	13,2
Müsemmen	-	-	1	1,5	1	1,8
Hafif	-	-	-	-	-	-
Devri Revan	-	-	1	1,5	-	-
Muhammes(32/4)	-	-	1	1,5	-	-
Devri Hindi	-	-	2	3	1	1,8
Raks Aksağı	-	-	1	1,5	-	-
Devr-i Kebir	-	-	2	3	2	3,7
Devri Turan	-	-	1	1,5	-	-
Evfer	-	-	-	-	-	-
Aksak	-	-	10	15,3	5	9,4
İkiz Aksak	-	-	-	-	-	-
Curcuna	-	-	3	4,6	1	1,8
Ağır Evfer	-	-	-	-	-	-
Serbest(Ölçüsüz)	1	2,5	-	-	-	-
Ağır Aksak	-	-	2	3	1	1,8
Çifte Düyek	-	-	1	1,5	-	-
Çember	-	-	2	3	-	-
Çifte Sofyan	-	-	-	-	1	1,8
Sengin Semai	-	-	-	-	1	1,8

Tablo 2'ye göre 11. Sınıf kanun ve çalgı toplulukları kitapları arasında *Sofyan* ve *Aksak Semai* usulü en çok yer alan usuldür. *Aksak semai* usulünde alıştırma yapılmasa da, eserler kısmında fazlaca yer bulmuş ve doğru oranda çalgı toplulukları kitabında yer almıştır. Bu durumla bağlantılı olarak, 9. 10. ve 11. sınıfta alıştırma bölümlerinde hiç uygulanmadan eserlerde yer alan *Aksak Semai* usulü, çalgı topluluklarındaki eser seçimlerinde bu kez çok fazla karşımıza çıkmaktadır. Muhtemel eser seçimlerinde çok tercih edilen bu usul, kanun çalan öğrenciler için ders anında daha fazla alıştırma beklentisi oluşturabilir. *Nim sofyan*, *Semai*, *Aksak ve Düyek* usulleri, eserler bölümlerinde ve çalgı topluluklarında ders kitabında tercih edilme durumları benzer niteliktedir. Sayıca 9. ve 10. Sınıf kanun kitaplarında da az yer verilen *Müsemmen* ve *Devri Hindi* usulü, 11. Sınıf kanun kitabında yer almadan çalgı toplulukları kitabında kullanılmıştır. Bu durumun zaten kitaplara göre az icra edilecek olan bu usullerin yıl içinde tekrar edilmemesinden dolayı, çalma becerisi kalıcılığını olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir. Özellikle *Çifte Sofyan* ve *Sengin Semai* ile herhangi bir alıştırma veya esere yer verilmemesi, kanun öğrencilerini toplu icra ve çalma becerisi yani devinışsel beceri gerektiren

çalgı toplulukları dersinde, teorik bilgi birikimine yani bilişsel bilgi birikimine yöneltmek zorunda bırakabilir.

Tablo 3.

12. Sınıf çalgı eğitimi kanun kitabı ile 12. Sınıf çalgı toplulukları dersi usul içerikleri

Usuller	Alıştırmalar 12. Sınıf		Eserler 12. sınıf		Çalgı Toplulukları 12. Sınıf	
	f	%	f	%	f	%
Aksak Semai	-	-	11	18,9	9	15,5
Düyek	-	-	8	13,9	10	17,2
Devri Kebir	-	-	6	10,3	2	3,4
Sofyan	14	70	5	8,6	8	3,7
Nim Sofyan	5	25	4	6,8	6	10,3
Ağır Aksak	-	-	4	6,8	1	1,7
Sengin Semai	-	-	4	6,8	1	1,7
Yürük Semai	-	-	3	3,4	3	5,1
Hafif	-	-	3	3,4	-	-
Muhammes	-	-	2	3,4	2	3,4
Curcuna	-	-	2	3,4	1	1,7
Aksak	-	-	2	3,4	9	15,5
Semai	-	-	1	1,7	1	1,7
Remel	-	-	1	1,7	-	-
Fahte	-	-	1	1,7	1	1,7
Lenkfahte	-	-	1	1,7	-	-
Serbest	1	5	-	-	-	-
Devri Hindi	-	-	-	-	1	1,7
Devri Turan	-	-	-	-	1	1,7
Bileşik Sofyan	-	-	-	-	1	1,7
Çifte Düyek	-	-	-	-	1	1,7

Tablo 3'e göre 12. Sınıf kanun ve çalgı toplulukları kitapları arasında, alıştırmalarına hiç yer verilmemesine rağmen, en çok aksak semai ve düyek usülleri kullanılmıştır. Kanun kitabında ve Çalgı toplulukları kitabında bu usüllerdeki eser sayıları oransal anlamda tutarlılık göstermektedir. Kanun kitabındaki alıştırmalarda Sofyan ve Nim Sofyan usüllerine büyük oranda yer verilmesine rağmen, eser sayıları olarak her iki kitapta da düşük oranda yer verilmiştir. Bu usüllerin dışında Kanun ve çalgı toplulukları ders kitaplarında kullanılan tüm usüllerle ilgili hiçbir alıştırma yapılmazken, eserler bazında her iki kitapta da orantılı olarak yer verilmiştir. Genel olarak tabloyu incelediğimizde,

alıştırmaların usullere göre benzer oranlarda dağıtılmaması durumu, öğrencilerin eser çalışmaları esnasında psikomotor becerilerinde eksikliklere sebebiyet verebilir.

Çalgı eğitimi kanun kitapları ve çalgı toplulukları kitapları arasında makam konu ilişkisi nasıldır?

Tablo 4.

9. ve 10. sınıf çalgı eğitimi kanun kitabı ile 10. sınıf çalgı toplulukları kitabının makam içerikleri

Makamlar	9. Sınıf Kanun		10. Sınıf Kanun		10.Sınıf Çalgı Toplulukları	
	f	%	f	%	f	%
Buselik	12	37,5	-	-	8	18,6
Kürdi	12	37,5	1	22,2	5	11,6
Çargâh	8	25	-	-	7	16,2
Rast	-	-	13	24	-	-
Hüseyni	-	-	17	31,4	-	-
Mahur	-	-	-	-	12	27,9
Acemaşiran	-	-	-	-	11	25,5
Segâh	-	-	16	29,6	-	-
Kürdilhicazkâr	-	-	1	1,8	-	-
Heftgâh	-	-	1	1,8	-	-
Muhayyerkürdi	-	-	4	7,4	-	-
Acemkürdi	-	-	1	1,8	-	-

Tablo 4'e göre 9.sınıf kanun ders kitabında en çok yer verilen makamlar *Buselik*, *Kürdi* ve *Çargâh*tr. Benzer durum 10. Sınıf çalgı eğitimi kanun kitabında *Hüseyni*, *Segah* ve *Rast* makamlarında görülmektedir. Bu bulgulara göre, *Buselik*, *Kürdi* ve *Çargah* makamları hakkında bilgi ve çalma becerisine sahip olan bireyler, çalgı toplulukları dersinde bu becerilerini işleyip gösterebilecek repertuvarlara erişebilmektedir. Öğrenciler 10. Sınıf müfredatını takip ederken öğrenecekleri *Hüseyni*, *Rast* ve *Segah* makamlarını aynı eğitim-öğretim yılı içerisinde 10. Sınıf çalgı toplulukları repertuvarında kullanamamaktadırlar.

Öğretim sürecinde öğretilecek konuların güncel olaylar ve sorunlarla ilişkilendirilerek aktarılması güncellik-aktüalite ilkesine uygun davranıldığını gösterir. Öğrencilerin yakın çevre, ülke ve dünyada gelişen olaylara karşı ilgi duymalarını sağlamak için ders konularıyla güncel (aktüel) olay ve sorunlar arasında ilişki kurularak dersin işlenmesi sağlanmalıdır (Sünbül, 2011: 24) Bu durumun eğitim-öğretim ilkelerinden güncellik(aktüalite) ilkesiyle tutarsızlık gösterdiği düşünülebilir. *Mahur* ve *Acemaşiran* makamları hem 9. Sınıf çalgı eğitimi kanun kitabından hem de 10. Sınıf çalgı eğitimi kanun kitabında yer almamaktadır. Buna karşın bu makamların 10. Sınıf çalgı toplulukları kitabında kanun çalan öğrencilerden diğer makamlara göre sayıca daha fazla icra etmesi beklenmektedir. Bu bağlamda bu iki

makamın öğretiminde bilinenden bilinmeyen ilkesi dikkate alınarak bir repertuvar hazırlanmadığı düşünülebilir.

Tablo 5.

11. Sınıf Çalgı eğitimi kanun kitabı ile 11. Sınıf Çalgı toplulukları dersi makam içerikleri

Makamlar	11. Sınıf Kanun ders kitabı		11. Sınıf Çalgı Toplulukları ders kitabı	
	f	%	f	%
Hicaz Ailesi	24	36,9	-	-
Uşşak	13	20	9	16,9
Bayati	11	16,9	-	-
Karçiğar	9	13,8	-	-
Hicazkâr	7	10,7	-	-
Buselik	1	1,5	-	-
Muhayyerkürdi	-	-	11	20,7
Acemkürdi	-	-	9	16,9
Hüseyni	-	-	9	16,9
Rast	-	-	8	15
Muhayyer	-	-	7	13,2

Tablo 5'e göre *hicaz* makamı 11. Sınıf kanun kitabında en çok tercih edilen makamdır. Birbirlerine yakın oranlarda *Uşşak*, *Bayati*, *Karçiğar* ve *Hicazkar* makamları kullanılmaktadır. 11. Sınıf çalgı topluluklarında *Muhayyer Kürdi*, *Uşşak*, *Acem Kürdi*, *Hüseyni*, *Rast* ve *Muhayyer* makamlarından eserler yer almaktadır. Bir eğitim-öğretim yılı içerisinde sadece *uşşak* makamı ile ilgili bir öğretim uygulamalarına her iki kitapta da yer verilmektedir. Bu durumun öğrenci için *uşşak* makamı haricinde diğer makamları çalgı toplulukları dersinde uygulamasının çeşitli problemlere sahip olacağı ön görülmektedir. *Muhayyer Kürdi*, *Acem Kürdi*, *Hüseyni* ve *Rast* makamları ile ilgili kazanımları 10. Sınıfta (bkz. tablo 4) edinen bir öğrenci, 11. Sınıfta geçmiş bilgi donanımı gözden geçirerek çalgı toplulukları dersinde bu makamları istenilen bir şekilde uygulayabileceği düşünülebilir. Buna karşın *Muhayyer* makamının uygulanmasına yönelik önceki yıllardaki çalgı eğitimi kanun kitaplarında herhangi bir hedefe yer verilmemektedir. Bu makam ile ilgili eser icra etmeyen kanun öğrencisi çalgı toplulukları dersinde diğer çalgı türü öğrencilerine göre uygulama zorluğu yaşayabileceği ön görülmektedir. 11. Sınıf çalgı eğitimi kanun kitabında yer alan *Hicaz ailesi*, *Bayati* ve *Karçiğar* makamları öğretimi, 11. Sınıf çalgı toplulukları

kitabında uygulanmamaktadır. Bu durumun yola çıkarak eğitim-öğretim ilkelerinden güncellik ilkesi dikkate alınmadan çalgı toplulukları repertuar seçimi yapıldığı düşünülebilir.

Tablo 6.

12. Sınıf Çalgı eğitimi kanun kitabı ile 12. Sınıf Çalgı toplulukları dersi makam içerikleri

Makamlar	12. Sınıf Kanun		12.Sınıf Çalgı Toplulukları	
	f	%	f	%
Saba	16	27,5	8	13,7
Hüzzam	14	24,1	7	12
Kürdilihicazkâr	11	18,9	8	13,7
Hicaz	-	-	10	17,2
Nihavent	17	29,3	9	15,5
Segâh	-	-	8	13,7
Karciğâr	-	-	8	13,7

Tablo 6'ya göre 12. Sınıf kanun ders kitabında *Nihavent, saba, hüzzam ve kürdilihicazkar* makamlarının öğretimine bir birlerine yakın oranlara yer verilmektedir. Sayısal olarak bu makamlar 12. Sınıf çalgı toplulukları kitabında da benzer şekilde yer almaktadır. 12. Sınıfta bu makamların öğretimi, iki kitap arasında bilinenden bilinmeyene ilkesi ve güncellik ilkesi ile tutarlılık gösterdiği görülmektedir. Kanun çalan öğrenciler için bu makamlara yönelik çalgı toplulukları dersinde gerekli kazanımı ve çalma becerisini göstereceği düşünülebilir. Bu tabloya göre kanun öğrencileri çalgı toplulukları dersinde, *Hicaz ve Segah makamı* (bkz. Tablo 5) için bir sene önceki bilgilerini, *Segah makamı* (bkz. Tablo 4) için iki sene önceki bilgilerini gözden geçirmesi gerekmektedir. Bu durumun güncellik ilkesi ile uyuşmadığı düşünülebilir.

Çalgı eğitimi kanun kitapları ve çalgı toplulukları kitapları arasında artikülasyon/süslemeler konu ilişkisi nasıldır?

Tablo 7.

9. 10. 11. ve 12. Sınıf Çalgı eğitimi kanun kitabı ile 10. 11. 12. Sınıf Çalgı toplulukları dersi artikülasyon/süslemeler içerikleri

Artikülasyon/ Süslemeler	9. Sınıf Kanun		10. Sınıf Kanun		11. Sınıf Kanun		12. Sınıf Kanun		10. Sınıf Çalgı Top.		11. Sınıf Çalgı Top.		12. Sınıf Çalgı Top.	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Staccato	2	18,1	3	25	8	7,4	3	100	7	53,8	7	100	7	87,5
Tril	-	-	-	-	47	43,5	-	-	6	46,2	-	-	1	12,5
Glisando1	2	18,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Glisando2	-	-	5	41,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tremolo	3	27,2	4	33,3	53	49	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo 7 incelendiğinde, staccato ve tremolo (artikülasyon ve süsleme) tekniklerine 9 ve 10.sınıf kanun ders kitaplarında yer verildiği görülmektedir. Staccato artikülasyonu 10. Sınıf çalgı toplulukları kitabında uygulamasına yer verilirken, tremolo süslemesine yer verilmemektedir. Bu durum ile ilgili

kanun öğrencileri staccato davranış kazanımını toplu icrada pekiştirme imkânı bulurken, her iki sınıfta edildiği tremolo çalabilme becerisini pekiştiremeyecektir. Kanun kitaplarında öğretilen glissando çeşitlerine (glissando1: baş parmak kaydırarak, glissando 2: tüm eller aşağı ya da yukarı kaydırarak) çalgı toplulukları kitabında yer verilmemektedir. Bu durumun seçilen eserin karakterine ve stiline göre değişiklik gösterebileceği düşünülmekle birlikte, eser seçimlerinde uygulamada seslendirilen süslemelerin, nota yazımında sembollerle gösterilmemesinden kaynaklı olduğu düşünülebilir.

Tremolo, tril süslemelerinin 11. Sınıf kanun kitabından çoğunlukta yer aldığı görülmektedir. Bu çoğunluğa rağmen 11. Sınıf çalgı toplulukları kitabında süslemelerin uygulanmasına yer verilmemektedir. Bu durumun kanun çalgısının karakteristik özelliğinden (Sesinin uzama süresi) dolayı müziksel süre boşluklarında sıkça tercih edilen tril ve tremolo süslemelerinin, çalgı toplulukları için seçilen eserlerde nota üzerinde (hangi ölçü-hangi vuruş) gösterilmemesinden dolayı olabileceği düşünülmektedir. Yukarıdaki durumlara göre kanun öğrencilerinin çalgı toplulukları dersinde hangi ölçüde, hangi vuruşta tril veya tremolo süslemesini uygulayacağını tespiti öğretmenin veya öğrencinin müzikal birikimine bırakılmaktadır. Eserleri icra edecek çalgılara göre artikülasyon veya süsleme işaretlerinin belirtilme eksikliği, özelden kanun öğrencilerinin müzikal gelişimini olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Toplu icrada uygulanacak çeşitli artikülasyon ve süslemeler, birlikte çalma anındaki bireysel sorumluluk duygusunu azaltacağı öngörülmektedir.

4.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan 9. 10. 11.ve 12. Sınıf kanun ders kitapları ile 10. 11. ve 12.sınıf çalgı toplulukları ders kitapları içeriği (makam, usul ve artikülasyon/ süslemeler) incelenmiştir. Elde edilen bulgular yola çıkılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Güzel Sanatlar Liseleri 9. 10. 11 ve 12. sınıf çalgı eğitimi kanun ders kitaplarında Sofyan usulünde alıştırmalara büyük ölçüde yer verilmiş, bu alıştırmaların niceliğine bağlı olarak kanun ders kitapları ve çalgı toplulukları kitaplarında da Sofyan usulünde eserlerin yer aldığı görülmüştür. Nim Sofyan usulü, alıştırmaya sadece 10.sınıf kanun ders kitabında yer almamış, diğer tüm ders kitaplarında hem alıştırmaya hem de eser olarak kullanılmıştır. Semai, Yürük Semai, Türk Aksağı ve Oynak usulleri ise alıştırmaya sadece 9.sınıf kanun ders kitabında kullanılmıştır. 11. ve 12. Sınıf kanun ders kitabında birer adet serbest (ölçsüz) usul alıştırmaya kullanılmış fakat bu usullerde eser olmadığı görülmüştür. Araştırmada kullanılan tüm kitaplarda toplam 30 farklı usule yer verilmiş, bu usullerden 6'sı alıştırmaya ve eserlerde, 24'ünün sadece eserlerde kullanıldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Savaş (2016) yaptığı çalışmasında, usûl kavramının kanun eğitiminde önemli bir rol oynadığı ve başlangıç seviyesindeki kanun öğrencilerini, usûlün temelini oluşturan basit usûller diye nitelendirilen ritim kalıplarıyla çalıştırmanın doğru bir yöntem olduğunu belirtmektedir. Öğretim elemanlarının başlangıç düzeyi kanun eğitiminde özellikle etüt çalışmalarında, Nim Sofyan, Semâî ve Sofyan usûlleriyle, daha sonra ise Türk Aksağı ve Aksak Semâî usûllerini kullandıklarını tespit etmiştir. Güzel Sanatlar Lisesi eğitimine göre başlangıç düzeyi sayılabilecek 9. Sınıf kanun eğitimi kitabındaki nim sofyan, semai, sofyan, Türk aksağı ve aksak semai usullerin yer alması Savaş'ın (2016) araştırmasının sonucuyla paralellik gösterse de, 9. Sınıf kanun eğitimi kitabında bu usuller haricinde Düyek, Muhammes, Müsemmen, Hafif, Devri Hindi, Devri Turan, Devri Revan, Devri Kebir ve Evfer gibi usullerin yer alması öğretim elemanlarının başlangıç kanun eğitimine yönelik görüşleriyle basitten karmaşığa ilkesine göre farklılık göstermektedir.

Çalgı eğitimi kanun 9. sınıf ders kitabında Çargâh, Buselik ve Kürdi olmak üzere 3, 10. sınıflarda Kürdi, Rast, Hüseyini, Segâh, Kürdilihicazkâr, Heftgâh, Muhayyerkürdi ve Acemkürdi olmak üzere 8, 11. sınıflarda Hicaz ailesi, Uşşak, Bayati, Karcığar, Hicazkâr ve Buselik olmak üzere 6, 12. sınıflarda ise Saba, Hüzzam, Kürdilihicazkâr, Nihavent olmak üzere toplam 5 makam ele alınmıştır. Buna karşılık 10. sınıf çalgı toplulukları ders kitabında Buselik, Kürdi, Çargâh, Mahur, Acemaşiran olmak üzere 5,11.

sınıflarda Uşşak, Muhayyerkürdi, Acemkürdi, Hüseyini, Rast, Muhayyer olmak üzere 6 ve 12.sınıflarda ise Saba, Hüzam, Kürdilihicazkâr, Hicaz, Nihavent, Segâh, Karcığar olmak üzere 7 makam kullanılmıştır.

Kanun ders kitaplarında 18, çalgı toplulukları kitaplarında ise yine 18 makam kullanıldığı görülmüştür. 15 makamın hem kanun ders kitabında hem de çalgı toplulukları kitabında aynı olduğu tespit edilmiştir. 9. Sınıfta heftgâh ve 11. Sınıf ders kitabında kullanılan bayati, hicazkâr makamları ise çalgı toplulukları ders kitaplarında yer almadığı saptanmaktadır. Savaş (2016) araştırmasında, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak başlangıç düzeyi kanun eğitiminde arıza gerektirmeyen makamların tercih edilmesini önermektedir. 9. Sınıf kanun ders kitabında yer alan, Çargâh, Buselik makamlarıyla alıştırma ve eserler bu öneriyle tutarlı olsa da, aynı kitapta sayıca diğerlerine göre fazla oranda yer alan Kürdi makamı eğitimi bu çalışma ile farklılık göstermektedir.

Araştırmada incelenen tüm kitaplarda staccato artikülasyonuna kısmen de olsa yer verilmektedir. Tril, 9. 10. ve 12. sınıf kanun ders kitaplarında kullanılmazken, 11. sınıf kanun ders kitabında kullanılmaktadır. 10. ve 12. Sınıf çalgı toplulukları ders kitaplarındaki eserlerde tril süslemesine yer verilirken 11.sınıf çalgı toplulukları ders kitabında hiç kullanılmamıştır. Glisando tekniği 9. ve 10. sınıf kanun ders kitaplarında kullanılırken bu tekniklerin diğer ders kitaplarında kullanılmadığı tespit edilmiştir. Tremolo tekniği 9. 10. ve 11. sınıf kanun ders kitabında yer alırken, 12. sınıf kanun ve 10. 11. 12. sınıf çalgı toplulukları ders kitaplarında yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yakınlar'a göre (2019) Kanun eğitimi ders kitaplarında seslendirme tekniklerinden "oktavlı çalma", "tremolo" ve "glisando" teknikleri kısaca anlatılarak gam ya da standart çıkış-iniş çalışma parçaları ve basit eser örnekleriyle uygulanmıştır. Bu teknikler; öğretim programında belirtilen üniteler dışında çalışma parçalarıyla uygulanmamış ve eser örneklerinde sembolleri ile belirtilmemiştir. Bu teknik eğitimlerin dışında çarpma, staccato ve vibrato gibi kanun sazına özgü başka tekniklere de yer verilmemiştir. Kanun eğitimi ders kitaplarında yer alan teknik uygulamalar için oldukça az sayıda çalışma parçası düzenlendiği, beceri gelişiminin daha çok eser örnekleri üzerinden sürdürüldüğü, başka ünitelerde yer alan çalışma parçaları ve eserlerde bu tekniklere ait terimlerin kullanılmadığı gözlemlenmiş ve "oktavlı çalma", "tremolo" ve "glisando" tekniklerinin öğretiminde belirli bir sistematik yöntem tespit edilememiştir.

4.1 Öneriler

1. Çalgı eğitimi kanun ders kitapları ve çalgı toplulukları ders kitaplarında yer alan usuller ile ilgili nim sofyân ve sofyân usulleri dışında diğer usuller için örnek alıştırma çok az yer verildiği görülmüştür. Öğrencilerin diğer usulleri de daha iyi anlama, kavrama ve uygulaması açısından çok sayıda alıştırma yer verilmelidir. Bu usullerde verilen örnek alıştırma veya eserlerin notaları üzerinde usullerin darpları da gösterilmelidir. Bu durum, öğrencinin usul içerisindeki kuvvetli ve zayıf zaman kavramını anlayabilmesi adına büyük önem taşıyacaktır.

2. İncelenen kitaplarda büyük usullere rastlanılması, bu usullerle ilgili pekiştirici alıştırma yapılmaması, teorik bilginin verilmemesi, öğrenmede problemler yaşatacak, öğrenciye kazandırılacak usul bilinci, yorumlama ve eser çözümleme gibi becerileri de geliştirememesine yol açacaktır. Kanun ders kitaplarında usuller öğrencilerin sınıf seviyelerine göre küçük usullerden büyük usullere doğru, 4 yıla yayılabilir. Kitaplarda geçen usuller, pekiştirme amaçlı, bir sonraki sınıfta da bir önceki sınıfın usulleri ile ele alınabilir ve eklenerek 12. sınıf sonuna kadar sürdürülebilir.

3. 9. sınıf kanun ders kitabında verilen ilk makam olan çargâh makamındaki örnek eserlerde, öğretilmeyen makam geçkilerine rastlanmıştır. Ayrıca çargâh örnek eserler içerisinde geçen bu geçkilerin mandal kullanım şekilleri ve sayıları öğretilmeden verilmiştir. Bir kısım örnek eserler

öğretimi verilmeyen büyük usullerde bestelenmiş olup hem usul hem de içerik yönünden eksiklikler görülmektedir. Makam öğrenimini etkili kılmak adına, seviyeye uygun örnek eserler yer verilebilir.

4. 10. 11. ve 12. sınıf kanun ders kitabında yer alan makamlarla ilgili olarak, eserlere geçmeden önce çok sayıda makam seyir, alıştırmaya ve etütlere yer verilebilir. Bu unsurlar, makamı kanunda daha iyi uygulayabilme ve makamların seyir özelliklerini daha iyi kavrayabilmeleri açısından önemlidir. 9. sınıf kanun ders kitabında daha çok kanun çalmada temel davranışlar konusu işlenmesi sebebiyle 3 makam öğretimi tercih edildiği görülmektedir. 10. sınıflarda 8, 11. sınıflarda 6, 12. sınıflarda 4 makam ele alınması, öğrencilerin öğrenme kapasite ve süreçleriyle eşit düzeyde olmadığı düşünülmektedir. Alt sınıflardan üst sınıflara doğru artarak giden sayıda makam yer alabilir. Bu durum, öğrencilerin seviyelerine göre kavrama, algılama, uygulama ve pekiştirme konusunda yardımcı olabilir.

5. Kanun ders kitabı ve çalgı toplulukları ders kitabındaki makamlar paralellik göstermeli ve öğretim programına bu yönüyle yerleştirilmelidir. Her iki kitabın içeriği aynı makamlardan oluşması durumunda öğrenci, daha etkili ve daha kalıcı bir öğrenim gerçekleştirebilir.

6. Araştırmada incelenen tüm ders kitaplarında yer alan eser ya da alıştırmalarda artikülasyon ve süslemelere düşük oranda yer verildiği tespit edilmiştir. Eserlerde artikülasyon ve süslemelerin çokça kullanılması, öğrencilerin müzikal ve teknik becerilerini yükseltebilir. Kanun ders kitaplarında da hem alıştırmaya ve etüt, hem de eser bazında artikülasyon ve süslemelere daha fazla yer verilmelidir. Özellikle

sözsüz eser formlarımıza artikülasyon ve süsleme işaretleri konulmalıdır. Süsleme ve artikülasyon işaretleri çalgı toplulukları dersinde icra birliği açısından da büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

Akın,O.N.,& Kurtuluş,G.,& Özal K. (2019). Çalgı Toplulukları (TSM) Ders Kitabı 10. Sınıf Devlet Kitapları, İkinci Baskı, Ankara. Erişim Adresi: <http://www.eba.gov.tr/>

Akın,O.N.,& Kurtuluş,G.,& Özal K. (2019). Çalgı Toplulukları (TSM) Ders Kitabı 11. Sınıf Devlet Kitapları, İkinci Baskı, Ankara. Erişim Adresi: <http://www.eba.gov.tr/>

Akın,O.N.,& Kurtuluş,G.,& Özal K. (2019). Çalgı Toplulukları (TSM) Ders Kitabı 12. Sınıf Devlet Kitapları, Birinci Baskı, Ankara. Erişim Adresi: <http://www.eba.gov.tr/>

Dağlı, H. U., & Dağlı, K. K., & Kiremitçi, M. (2019). Çalgı Eğitimi Kanun Ders Kitabı 11. Devlet Kitapları, Birinci Baskı, Ankara. Erişim Adresi: <http://www.eba.gov.tr/>

Dağlı, H. U., & Dağlı, K. K., & Kiremitçi, M. (2019). Çalgı Eğitimi Kanun Ders Kitabı 12. Devlet Kitapları, Birinci Baskı, Ankara. Erişim Adresi: <http://www.eba.gov.tr/>

Doğruöz, M. D. (2017). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında Yer Alan Bireysel Çalgı Dersi Kapsamında "Kanun."* 2017(11), 63-72.

Erkek, A., & Karaelma, E., & Demirüzlü, Ö. (2019). Çalgı Eğitimi Kanun Ders Kitabı 9. Devlet Kitapları, Birinci Baskı, Ankara. Erişim Adresi: <http://www.eba.gov.tr/>

Erkek, A., & Karaelma, E., & Demirüzlü, Ö. (2019). Çalgı Eğitimi Kanun Ders Kitabı 10. Devlet Kitapları, Birinci Baskı, Ankara. Erişim Adresi: <http://www.eba.gov.tr/>

İnce, U. A. (2019). *Türk Müziği Usûl Eğitim - Öğretiminde Kullanılan Yazılı Kaynaklardaki Usûl Bahsine İlişkin İfadelerin Mukayesesi.* 33, 241-265.

Kaçar, G. Y. (2005). *Geleneksel Türk Sanat Müziği'nde Süslemeler Ve Nota Dışı İcralar.* 2, 215-228.

Kaçar, G. Y. (2008). *Türk Musikisinde Makam.* 145-158.

Kaçar, G. Y. (2017). *Klasik Türk Musikisi Ve Klasik Türk Edebiyatı Arasındaki Etkileşim.* 3(1), 117-137.

Kahyaoğlu, Y. (2011). *Kanun Sazı Öğretiminde Klasik Türk Müziği Saz Eseri Formlarının İncelenmesi.*

Savaş, K. (2016). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarlarındaki Kanun Eğitiminin İçerik Ve Yöntem Bakımından İncelenmesi.* 1-22.

Yakınlar, Ö. (2019). *Milli Eğitim Bakanlığı Kitap Yazım Komisyonları Tarafından Güzel Sanatlar Liseleri İçin Hazırlanan "Çalgı Eğitimi Kanun" Ders Kitaplarının İncelenmesi.* International Congress of Science Culture And Education. İnces.737-747.

Yıldırım, A.& Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Investigation Of The Relationship Between The Instrument Education Qanun And Instrument Ensemble Course Books Used In Fine Arts High Schools

Extended Abstract

Qanun education is carried out within the scope of the course in Turkish music state conservatories that provide vocational music education, fine arts faculties, municipal conservatories, departments of music education of education faculties and Fine Arts High Schools. The qanun, one of the most important instruments of traditional Turkish music; It is used not only in the performance of Turkish art music works, but also in the performance of Turkish folk music, popular music and other music genres in the world.

There are differences between the target-behavior-contents of the instrument education qanun textbooks applied in Fine Arts High Schools and the target-behavior-contents of the instrument groups textbooks. It is thought that this situation may be a problem for the development of instrument training for students. In such a case, the student may not be able to learn adequately about teaching authority, method, articulation and ornamentation. The aim of this study is to determine the target behavior relationship in the contents of the instrument ensembles and Instrument education qanun textbooks, and to provide suggestions that will contribute to the field in case of detection of possible differences. Thus, it can be ensured that the qanun instrument training be more qualified and efficient. In this way, students can reach the desired level in terms of modal, technical and competence.

This research; Instrument education qanun textbooks applied in Fine Arts High Schools are important in terms of identifying the differences between target-behavior-contents and instrument ensembles textbooks target-behavior-contents, solving the problems and shedding light on the curriculum with developed solution suggestions. Procedure-mode and articulation, ornaments in the fine arts high school 9th, 10th, 11th and 12th grade qanun textbooks and 10th, 11th and 12th grade instrument ensembles course will be determined and scanned as target-behavior-content. In this way, it was aimed to make a judgment and determine the situation by determining the relations that exist in detail about the gaining of the qanun stealing technical behaviors of 9th, 10th, 11th and 12th grade students studying in fine arts high schools.

The data were obtained from the books of the Secondary Education Fine Arts High School's instrument education qanun and instrument groups, which were published in 2019 and are still in use, through the EBA system.

Fine Arts High Schools 9, 10, 11 and 12th grade instrument education qanun textbooks included exercises in Sofyan style to a great extent, depending on the quantity of these exercises, it was seen that there were works in Sofyan style in the qanun textbooks and instrument ensemble books. The Nim Sofyan method was not only included in the 10th grade qanun textbook as an exercise, but was used both as an exercise and as a work in all other textbooks. Semai, Yürük Semai, Türk Aksağı and Oynak rhythms were used only in the 9th grade qanun textbook as exercises. In the 11th and 12th grade qanun textbooks, one free (out of measure) procedure exercise was used, but it was seen that there were no works in these methods. A total of 30 different methods are included in all books used in the research, and it is concluded that 6 of these methods are used in exercises and works, and 24 are used only in works.

Instrument education in the 9th grade textbook of the 9th grade, the Hicaz family, Uşşak, Bayati, Karcıgar in the 3rd and 10th grades as Kürdi, Rast, Hüseyini, Segâh, Kürdilihicazkâr, Heftgâh, Muhayyerkürdi and Acemkürdi. 6, Hicazkâr and Buselik, and in the 12th grade, a total of 5 positions: Saba, Hüzzam, Kürdilihicazkâr, Nihavent. On the other hand, the 10th grade instrument ensembles included 5,11 in the textbook including Buselik, Kürdi, Çargâh, Mahur, Acemaşiran. In the 6th and 12th

grades Uşşak, Muhayyerkürdi, Acemkürdi, Hüseyini, Rast, Muhayyer, 7 different modes: Saba, Hüzam, Kürdilihicazkâr, Hicaz, Nihavent, Segâh, Karcıgar were used.

Staccato articulation is partially included in all the books examined in the study. While Tril is not used in the 9th, 10th and 12th grade qanun textbooks, it is used in the 11th grade qanun textbook. While the trill decoration is included in the works in the 10th and 12th grade instrument ensemble textbooks, the 11th grade musical ensembles have never been used in the textbook. While the Glisando technique was used in the 9th and 10th grade qanun textbooks, it was determined that these techniques were not used in other textbooks. While the Tremolo technique is included in the 9th, 10th and 11th grade qanun textbook, it is in the 12th grade. It was concluded that the 10th, 11th and 12th grade instrument groups are not included in the textbooks.